

Miljöpolicy för SEKs kreditgivning avseende statsstödd exportkreditgivning (med ändringar)

För att bidra till en hållbar utveckling tar SEK hänsyn till miljöpåverkan av den export som garanteras.

I syfte att motverka negativa konsekvenser för miljön gör SEK en miljögranskning enligt särskilda riktlinjer vid exportprojekt med risk för negativ miljöpåverkan. Riktlinjerna bygger på OECDs rekommendation om gemensamma förhållningssätt för miljöhänsyn vid statsstödda exportkrediter.

Ansökan om kredit avslås om erforderlig information om och analys av miljökonsekvenser inte erhålls, om granskningen visat på starkt negativa miljökonsekvenser eller om miljökonsekvenser påverkar risken i affären så att den blir oacceptabel. En av Exportkreditnämnden (EKN) gjord miljöprövning och utfärdad garanti enligt OECDs miljöriktlinjer bedöms också motsvara av SEK uppställda miljökrav. Med EKN jämföras sådana andra garantiinstitut inom OECD som biträtt den miljörekommendation om gemensamma förhållningssätt för miljöhänsyn vid statsstödda exportkrediter som gäller från den 1 januari 2002.

SEK förutsätter i sin kreditgivning att miljölagstiftningen i importlandet följs. Internationella miljöstandarder skall tillämpas när dessa är striktare än värdlandets egna miljöstandarder.

För projekt där risken för negativ miljöpåverkan är påtaglig, skall tillhörande miljökonsekvensbeskrivning eller en sammanfattning av denna offentliggöras av SEK – såvida detta inte offentliggjorts av EKN – under 30 dagar före första utbetalning under en kredit. SEK anmodar för övriga projekt den som ansöker om kredit att genom projektägare och myndigheter i köparländer få till stånd offentliggörande av information om miljökonsekvenserna av planerade projekt.

Inom ramen för de övergripande målen för verksamheten eftersträvar SEK att lämna krediter för miljöförbättrande export.

SEK lämnar årligen en samlad miljörapport som en del av sin årsredovisning med utförlig information om miljöfrågor i affärer som miljögranskats och där SEK lämnat kredit.

Miljöpolicy och riktlinjerna för miljögranskning publiceras på SEKs hemsida www.SEK.se och gäller från den 1 juli 2004. SEKs miljöarbete utvecklas fortlöpande.

Riktlinjer för SEKs miljögranskning

Enligt SEKs miljöpolicy skall en miljögranskning göras av exportprojekt med risk för negativ miljöpåverkan. Bedömningen av miljöfrågor är en integrerad del av SEKs handläggning, riskbedömning och beslut om kredit. Dessa riktlinjer tillämpas på affärer med en kredittid på minst två år.

SEK kan vid miljögranskningen komma att utnyttja tillgänglig expertis hos Exportkreditnämnden (EKN) eller annan expertis.

SEKs miljöpolicy överensstämmer med EKNs miljöpolicy vad gäller statsstödda exportkrediter.

Informationsinhämtning och klassificering

Med **miljöpåverkan** avses i SEKs riktlinjer påverkan på luft, vatten, mark, resursförbrukning (energi, material, vatten, land), avfall, buller, påverkan på känsliga natur- och kulturområden (t ex nationalparker, naturreservat, urskog) och påverkan på människor och samhällen (socialt, kulturellt och ekonomiskt, t ex folkomflyttningar och påverkan på ursprungsbefolkning och sårbara grupper). Miljöhänsyn innefattar således såväl den yttre miljön som socioekonomiska och kulturella förhållanden.

SEK inhämtar initialt information om miljöpåverkan i samband med ansökan om kredit. Den sökande skall besvara **frågor i ansökningsblanketten** om den aktuella exportens miljöpåverkan, både negativ och positiv. För projektexport skall även anges om projektet har känslig lokalisering, t ex projekt i eller i närhet av känsliga natur- och kulturområden.

Utifrån denna information indelas exporten i fyra kategorier:

Kategori A: Export där risken för negativ miljöpåverkan är påtaglig. Storskaliga projekt inom miljömässigt känsliga verksamheter eller med känsliga lokaliseringar, i första hand kraftindustri, bygg- och entreprenad-verksamhet, infrastrukturprojekt, massa- och pappersindustri samt gruv-, stål- och kemiindustri. Som A klassificeras också export som avser komplettering eller modifiering av existerande anläggningar inom dessa områden som innebär större utökning av kapaciteten. Exempel på A-projekt framgår av **bilaga 1**.

Kategori B: Export som förväntas ge upphov till mindre miljöpåverkan än kategori A. Effekten på miljön är lokal och negativa effekter kan lättare avhjälpas. Småskaliga projekt inom de områden som anges under A. Som B klassificeras också export som avser utrustning för att renovera existerande anläggningar inom dessa områden utan att produktionskapaciteten avsevärt ökas.

Kategori C: Export som har minimal eller ingen negativ miljöpåverkan. SEK klassificerar normalt t ex telekommunikations- och IT-projekt som C. Som C kan också klassificeras export som avser ny miljö-förbättrande teknisk utrustning till existerande anläggningar.

Kategori D: Export som enbart har till syfte att förbättra miljön. Som D kan klassificeras t ex rena miljösatningar, miljöteknisk utrustning, export av hållbar energiteknik och export som minskar utsläpp av växthusgaser.

För ytterligare information skall sökande vid ansökningar till SEK med ett kontraktbelopp om minst 100 miljoner kronor och en kredittid på minst två år för export i kategorierna A och B fylla i ett separat **formulär med tillägsfrågor (miljöbilaga)**. Därvid skall bli specificeras vilka miljöstandarder och riktvärden, metoder och processer som tillämpas, lokaliseringen och resultatet av konsultationsmöten med relevanta intressenter.

Miljögranskning

SEK miljögranskar projekt och projektrelaterad export som klassificerats som kategori A och B, där det belopp som ansökan avser (kontraktbeloppet) är minst 100 miljoner kronor och där kredittiden är minst två år. Om det finns särskilda skäl, t ex känslig lokalisering, kommer även mindre affärer att miljögranskas.

SEK miljögranskar inte export som klassificerats som C eller D, och inte heller fristående leveranser som inte är projektrelaterade, t ex export av transportmedel som flygplan, bilar, lastbilar, bussar, traktorer, vältar, tåg och båtar. Om det finns särskilda skäl, kan dock affärer som klassificerats som C och D komma att miljögranskas, t ex när den svenska leveransen går till en anläggning med risk för betydande negativ miljöpåverkan eller när lokaliseringen är känslig.

Vid granskningen av kategori A-projekt kräver SEK en **miljökonsekvensbeskrivning (MKB)** som följer internationell standard enligt specifikationen i **bilaga 2**. MKB-rapporten skall vara komplett, objektiv och gjord av en oberoende och välrenommerad konsult. Det är exportören som skall förse SEK med MKB-rapporten.

MKB-rapporten utgör basen för SEKs bedömning. Den granskas dels för att kontrollera att innehållskravet har följts, dels för att klarlägga relevanta frågor, t ex vad som görs för att undvika, minska eller avhjälpa negativ miljöpåverkan. Det är därvid väsentligt att försäkra sig om att sådana åtgärder kommer att genomföras och att finansiering för dessa är ordnad. Av MKB skall framgå hur konsultation med berörd befolkning skett. SEK kan också ta kontakter i köparländer för att inhämta ytterligare information, t ex om lokala opinioner.

Om det finns anledning att tro att det finns annan miljöpåverkan än vad som framgår av MKB, ställer SEK kompletterande frågor till exportörer/finansiärer. SEK för också en löpande dialog med exportföretagen utifrån de gjorda miljöanalyserna. Vid behov beställer SEK kompletterande analyser från exportören eller utomstående experter. SEK anlitar ingenjör- och konsultföretag för tekniska granskningar när så erfordras.

I vissa fall kan SEK komma att begära separat, utförligare underlag för bedömning av sociala frågor, utöver normal MKB. Detta kan bli fallet bl a när ett projekt medför storskalig omflyttning av människor. I sådana fall hämtas vägledning från Världsbanksgruppens riktlinjer för bedömning av sociala frågor.

SEKs miljögranskning av A-projekt avser hela projektet. I sin bedömning tar SEK dock hänsyn till vilket inflytande kredittagaren eller annan part kan ha på projektets totala utformning och om det är fråga om underleveranser eller relativt sett mindre kontrakt där det svenska företaget inte kan påverka projektägare eller beställare. I de fall där man kan anta att det vidare projektet kan påverka kredittagarens betalningsförmåga är det nödvändigt att beakta projektet som helhet.

Granskningen av kategori B-projekt är mindre omfattande än av A-projekt och görs på basis av den information som inhämtats genom ansökan om kredit, miljöbilagan samt övrig information och analys som finns tillgänglig. Användbara informationskällor som SEK kan komma att begära in är t ex en enkel form av MKB, genomförandestudie, miljörevisionsrapport, riskanalys, miljöhandlingsplan eller miljöövervakningsplan.

I sin granskning av B-projekt söker SEK väga in miljöaspekter av hela projektet i den mån det går, med hänsyn till att informationsunderlaget är mer begränsat.

Om det visar sig att ett projekt medför större negativ miljöpåverkan än vad som först antagits, kommer SEK att begära in en fullständig MKB-rapport.

Jämförelse med miljöstandarder och riktvärden

Vid granskningen jämförs A- och B-projekten, förutom med importlandets miljöstandarder, även med internationella miljöstandarder och riktvärden. Sådana kan vara Världsbanksgruppens standarder enligt Pollution Prevention and Abatement Handbook (PPAH), Europeiska Utvecklingsbankens (EBRD) standarder eller andra internationellt erkända miljöstandarder. Om de internationella miljöstandarderna med vilket projektet jämförs är striktare än importlandets, skall dessa tillämpas.

Vid granskningen av A- och B-projekt lägger SEK **särskild vikt vid klimatpåverkan**. Eventuella utsläpp av växthusgaser måste redovisas i MKB-rapporten eller annat underlag som SEK begär in och nivåerna jämförs med internationella standarder.

Konsultation

För kategori A-projekt skall tillhörande MKB eller en sammanfattning av denna offentliggöras av SEK – såvida detta inte offentliggjorts av EKN - under 30 dagar före första utbetalning under en kredit. SEK tar del av de synpunkter som kommer in under publiceringstiden. MKBn eller sammanfattningen av denna kommer företrädesvis att hållas tillgänglig på SEKs hemsida, men kan undantagsvis också finnas tillgänglig i pappersformat på SEK. Ansvaret för att SEK får tillgång till MKBn vilar på sökanden.

SEK anmodar för övriga projekt den som söker kredit att genom projektägare och myndigheter i köparländer få till stånd offentliggörande av information om miljökonsekvenserna av planerade projekt. I det beslutsunderlag som krävs för A- och B-projekt skall en redovisning finnas om information till och konsultation med berörd allmänhet.

Riskbedömning

Som en del i granskningen bedömer SEK vilken inverkan miljöaspekterna har på betalningsrisken i affären. Vid riskanalysen beaktas såväl faktorer som kan påverka lönsamheten i affären/projektet som faktorer som kan hota hela projektets överlevnad. Det kan gälla bl a eventuella fördyringar, förseningar eller haverier som kan uppstå samt vilka krav på extra finansiering och förlängda risktider som kan uppkomma till följd av miljörisker eller brister.

Samarbete med andra finansiella aktörer

Vid bedömningen av både A- och B-projekt eftersträvar SEK informationsutbyte, samarbete, samfälliga krav och gemensamt agerande med andra institut som deltar i finansieringen. Därigenom erhålls större överblick och bättre uppfattning om de totala miljöeffekterna av projektet som helhet. Institutet har också tillsammans större möjligheter att ställa krav på olika intressenter.

SEK tar hänsyn till miljögranskningar och bedömningar som gjorts av andra finansinstitut, kreditinstitut, garantiinstitut, internationella finansiella institutioner, regionala utvecklingsbanker och biståndsorgan. Om ett projekt är godkänt från miljösynpunkt av en institution inom Världsbanksgruppen, regionala utvecklingsbanker eller Nordiska Investeringsbanken följer SEK normalt dessas bedömning i sitt beslut.

Bedömning

På basis av den granskning som gjorts tar SEK ställning till om miljökonsekvenserna är acceptabla eller inte, inklusive miljöaspekters inverkan på kreditrisken. I bedömningen vägs också positiva miljöeffekter in, t ex när ett projekt innebär att mer miljövänlig teknik ersätter mindre miljövänlig.

Skäl för avslag av kreditansökan är om erforderlig information om och analys av miljökonsekvenser inte erhålls, om granskningen visat på starkt negativa miljökonsekvenser eller om miljökonsekvenser påverkar den ekonomiska risken i affären så att den blir oacceptabel.

Villkor för kredit

SEK förutsätter att miljölagstiftningen i importlandet följs. Underlåter kredittagaren eller annan att följa gällande lagregler eller motsvarande och påverkar detta kredittagarens betalningsförmåga negativt är krediten uppsägningsbar.

Projektägarna eller beställaren skall ansvara för att projektet är godkänt av köparlandets myndigheter. Kredittagaren har att förvissa sig om att erforderliga myndighetstillstånd föreligger. Beträffande tillstånd som hänför sig till importlandet är det i regel tillräckligt att kredittagaren försäkrat att tillstånd meddelats, förutsatt att några särskilda omständigheter inte talar i annan riktning.

SEK kan i sin kreditoffert ställa särskilda miljörelaterade villkor som skall vara uppfyllda innan utbetalning under krediten äger rum. Som regel skall miljöfrågorna vara lösta före utbetalning av krediten.

I samband med samfinansiering kan SEK komma att agera samordnat med andra finansiella aktörer och föra in särskilda miljövillkor i kreditdokumentationen.

Monitoring

Monitoring beslutas fall för fall i samband med att beslut om kredit fattas.

Miljöfrågor ingår bland de aspekter som SEK följer upp i de projekt för vilka monitoring beslutas.

SEK kan också besluta om oberoende miljömonitoring av ett projekt under hela projektperioden och regelbunden rapportering till SEK. Vid övervakningen skall bl a granskas hur beställaren följer de program som fastställts för miljö.

Kostnader

Sökanden skall bära kostnaderna för MKB-rapporter och annat beslutsunderlag samt de kompletteringar och sammanfattningar SEK begär. Sökanden skall även svara för kostnaden för oberoende expertstudier som SEK beställer för att utvärdera inlämnat material. Översättningar av MKB-rapporter författade på andra språk än engelska skall bekostas av sökanden.

BILAGA 1

Exempel på A-projekt

Denna lista - som inte är uttömmande utan enbart anger exempel - bygger i allt väsentligt på EBRD Environmental Policy and Procedures. Listan avser "greenfield"-projekt eller omfattande utbyggnad eller ombyggnad inom nedan angivna verksamheter.

1. Råoljeraffinaderier (med undantag av verksamhet som endast innebär framställning av smörjmedel från råolja) och installationer för förgasning och kondensering av minst 500 ton kol eller bitumenskiffer per dag.
2. Värme kraftverk och andra förbränningsinstallationer med en värmeeffekt på minst 300 megawatt och kärnkraftverk eller andra kärnkraftreaktorer (utom forskningsanläggningar för produktion och konvertering av klyvbar och fertilt material med en maximal effekt på 1 kilowatt kontinuerlig termisk belastning).
3. Installationer avsedda för produktion, eller anrikning av kärnbränsle, upparbetning, förvaring eller slutlig deponering av bestrålat kärnbränsle, eller för lagring, deponering eller bearbetning av radioaktivt bränsle.
4. Integrerade anläggningar för initial smältning av gjutjärn och stål; Installationer för produktion av icke-järnmetaller från malm, koncentrat eller återvunnet material genom metallurgiska-, kemiska- eller elektrolytiska processer.
5. Installationer för utvinning av asbest och för bearbetning och omvandling av asbest och produkter som innehåller asbest: för asbest-cement produkter med en årlig produktion överstigande 20.000 ton slutprodukt; för friktionsmaterial med en årlig produktion överstigande 50.000 ton slutprodukt; och för annan asbestanvändning om högst 200 ton per år.
6. Integrerade kemiska installationer, dvs. installationer för tillverkning i industriell skala av substanser genom kemiska omvandlingsprocesser, i vilka flera enheter är placerade sida vid sida och är funktionellt sammankopplade med varandra och producerar: organiska baskemikalier; fosfat-, kväve- eller kaliumbaserade gödningsmedel (enkla eller kombinerade gödningsmedel); växtbehandlingsmedel och biocider, farmaceutiska produkter genom användning av kemisk eller biologisk process; sprängämnen.
7. Byggande av motorvägar, expressvägar och räls för långdistanstågtrafik och av flygplatser med en startbanelängd om minst 2.100 m eller mer; byggande av en ny väg med fyra eller fler filer, eller uträtning och/eller breddning av en existerande väg till fyra eller fler filer, när en sådan ny väg, eller uträtning och/eller breddning av existerande väg innebär 10 km eller mer i sammanhängande längd.
8. Pipelines, terminaler, och tillhörande anläggningar för storskalig transport av gas, olja och kemikalier.
9. Kusthamnar samt vattenleder och hamnar för sjöfart i inlandet som tillåter trafik med fartyg överstigande 1.350 ton; handelshamnar, pirar för lastning och avlastning sammanbundna med land (exkluderande pirar för färjor) som kan ta emot fartygstrafik överstigande 1.350 ton.
10. Installationer för behandling och omhändertagning av risk-, gift- och farligt avfall genom förbränning, kemisk behandling eller deponering .
11. Stora dammar och reservoarer konstruerade för att temporärt kvarhålla- eller permanent innehålla vatten. ¹⁾
12. Aktiviteter för uttag av grundvatten eller konstgjord återföring av grundvatten när den årliga vattenmängd som ska tas ut eller återföras uppgår till minst 10 miljoner kubikmeter.
13. Industriella anläggningar för (a) produktion av pappersmassa från ved eller liknande fibermaterial; (b) produktion av papper och board med en produktionskapacitet överstigande 200 ton per dag (air-dried).
14. Uttag av torv, stenbrott och dagbrottsbrytning av malm, och bearbetning av malmer eller kol.

15. Kommersiell utvinning av petroleum och gas.
 16. Anläggningar för förvaring av petroleum, petrokemiska-, och kemiskaprodukter med en kapacitet av 200,000 ton eller mer.
 17. Storskalig skogsavverkning.
 18. Kommunala avloppsvattenreningsverk med en kapacitet överstigande 150,000 personekvivalenter.
 19. Kommunala anläggningar för behandling och deponering av fast avfall.
 20. Storskalig utveckling av turism och detaljhandel.
 21. Byggnation av luftburen kraftöverföring.
 22. Storskalig återställning av mark.
 23. Storskalig primär jordbruk/skogsskötsel som omfattar intensifiering eller omvandling av ursprungliga habitat.
 24. Anläggningar för garvning av hudar och skinn med en behandlingskapacitet överstigande 12 ton färdig produkt per dag. .
 25. Anläggningar för uppfödning av höns eller grisar med mer än: 40,000 platser för höns; 2,000 platser för slaktsvin (över 30 kg); eller 750 platser för suggor.
 26. Projekt planerade till känsliga områden eller som kommer att ha påverkan på känsliga områden, även om projektkategorin inte inkluderas i listan ovan. Sådana känsliga områden inkluderar nationalparker och andra skyddade områden avsatta i nationell eller internationell lagstiftning, samt andra känsliga områden av internationell, nationell eller regional betydelse, såsom våtmarker, skogar med hög biodiversitet, områden av arkeologisk eller kulturell betydelse, och områden av betydelse för ursprungsbefolkningen eller andra värdefulla grupper.
- 1) Definition från International Commission on Large Dams (ICOLD). ICOLD definierar en stor damm som en damm med en höjd av minst 15 m från grunden. Dammar med en höjd av 5-15 m och med en reservoarvolym överstigande 3 miljoner m³ klassas också som stora dammar.

BILAGA 2

Innehållskrav för MKB-rapport

Den MKB-rapport som skall lämnas till SEK vid A-projekt skall innehålla följande.

Innehållsförteckningen följer, men är inte direkt citat från, Världsbankens Operational Policy 4.01, Annex B.

- *Sammanfattning.* Gärna icke-teknisk och på ett internationellt språk, företrädesvis engelska. Beskrivning av betydande miljöaspekter samt de åtgärder som rekommenderas för att minska miljöpåverkan.
- *Politiska, juridiska och administrativa förhållanden.* Beskrivning av gällande, relevant lagstiftning, befintliga studier avseende aktuellt område/aktuella miljöfrågor, internationella konventioner undertecknade av importlandet, eventuella ersättningsfrågor, eventuella olösta tvistefrågor. Avgränsning av studien skall redovisas samt hur MKB genomförts.
- *Beskrivning av projektet.* Beskrivning av projektets syfte, lokalisering, storlek, teknisk utformning (bl a vilka miljöstandarder och riktvärden som tillämpas), tidplan, omfattning, övergripande ekologiska aspekter, övergripande sociala aspekter, behov av kringinvesteringar, t ex vägar, vattenledningar, materiallager, kraftstationer och bostäder. Indikation på eventuellt behov av plan för folkomflyttning och social utvecklingsplan för det aktuella området. Normalt ingår karta över projektområdet.
- *Bakgrundsdata.* Data för att visa och bedöma projektets inverkan på människors hälsa, miljö och hushållning med mark och vatten samt andra resurser. Redovisning av bakgrundsdata före etablering av projektet (exempelvis fysiologiska, biologiska och socioekonomiska) och förespådda förändringar av dessa på projektet. Bedömningen skall även ta hänsyn till nuvarande och andra planerade aktiviteter och förändringar i projektets närhet. Data skall vara tillräckliga för att ge

möjlighet att utvärdera projektets lokalisering, utformning, genomförande och förebyggande åtgärder.

- *Miljökonsekvenser*. Redovisning av förväntade positiva och negativa miljökonsekvenser av åtgärder under projektering/konstruktion och drift, i möjligaste mån kvantifierade. Redovisning av förebyggande/ mildrande åtgärder, effekter som inte kan mildras samt miljöförbättrande åtgärder. Utvärdering av tillgänglig data och identifiering av avsaknad av nyckeldata. Redovisning av osäkerhet runt förväntade effekter och frågor som inte kräver vidare åtgärd.

- *Analys av alternativ*. Systematisk jämförelse mellan alternativa platser, teknologi, utformning och drift, inklusive det skollalternativet, d v s konsekvenser av att verksamheten eller åtgärden inte kommer till stånd. Analysen skall inkludera alternativens miljökonsekvenser, möjligheter att förebygga dessa konsekvenser, kapital- och driftskostnader för förebyggande åtgärder, åtgärdernas genomförbarhet under de lokala förhållandena, institutionella-, utbildningsmässiga- och uppföljningsbehov. För varje alternativ skall miljökonsekvenserna kvantifieras och kostnaderna anges när så är möjligt. Redovisning av skäl till varför en viss projektutformning valts samt rekommenderade utsläppsnivåer och åtgärder för att hindra eller minska föroreningar.

- *Miljöövervakningsplan*. Beskrivning av åtgärder som skall vidtas under projekt- och driftsfasen av anläggningen för att undvika negativa miljökonsekvenser, eller när så inte är möjligt reducera konsekvenserna till en acceptabel nivå, inklusive redovisning av finansiering av åtgärderna. Redogörelse för hur eventuell omflyttning av människor skall genomföras, ersättningsplan m m. Även lokal kompetens och resurser för övervakning skall redovisas.

- *Konsultation*. Beskrivning av hur berörda grupper (lokalbefolkning, minoritetsgrupper, myndigheter och lokala NGOs m fl.) kommit till tals, i vilket/vilka skeden, vilken dokumentation som delgivits dem, på vilket språk och på vilket sätt.

- *Bilagor*.

- a) Vem/vilka som utfört MKB (namn och organisation).

- b) Referenser (bakgrundsrapporter och andra använda källor).

- c) Protokoll från möten med intressenter och redovisning av vilka reaktioner, förslag, åtgärder som har noterats.

- d) Tekniska tabeller med relevanta bakgrundsdata.

- e) Förteckning över rapporter med anknytning till projektet (t ex folkomflyttingsplaner, utvecklingsplaner för ursprungsbefolkning).

Reviderat 2004-09-07/La